

VOJENSKÉ HUMORESKY

od LUDĚKA ARCHLEBA.

Jako v šestašedesátém.

"Poslouchej poklade, což pak abychom si letos to zeličko takhle sami nakrouhali a naložili, co říkáš?" otázal se pan Runčlík, t. č. hokynář v Černé ulici v Praze, revisor účtů jistého spolku vysloužilců (nač velikou váhu kládl co starý četař od 'osmadvacátého', či jak jim říkájí 'od mlíkařů'), svojí lepší polovičky, potězkáváje jednotlivé hlávky v krámě na hromadě ležícího zelí.

"Víš, jak nám to loni přišlo vysoko. Dvořákovi s pomocníkem dali jsme 4 zl., oni vypili 10 litrů piva, to máš 1 zl. 20 kr. a večere tě stála — co's dala tenkrát za tu husu? — půl třetí zlatky, ne? A teď knedlík se zelm k tomu, tak vidíš! Stálo nás to aspoň přes 7 zlatých.

Takhle onoc dneska řeknu domovníkovi, aby mi trochu pomohl našlapávat, vypůjčím si kruhadlo, za to dám nejvyšše zlatku a skrouhám to pomalu sám. No ne? Jak by ne, když ano!"

"Když myslíš, že to zmůžeš," míní jeho cibulinka kulatoučká paní Runčlíková, vlastní majetnice firmy: Veronika Runčlíková, prodej svíček, másla, dříví, vajec, pšiky a jiných potravin, jak svůdňe hlásá na krámových dveřích vyvěšená tabulka.

V duchu dívá se však, kde se našel náhle ta pracovitost v panu manželé, kterýž obyčejně celý den jen přešlapoval a četl své noviny, by mohl 'kunčoftům' nějakou tou novinkou jako nádkem posloužit.

"I pro—" chloubí se pan Runčlík "to bych byl malým hrdinou, abych těch pár kop zelí neschroustal. Vždyť jsem v tom šestašedesátém do toho sekál také jako do hlávek, až to kolem lítalo. Pardi! To byla tenkrát jinší mela," a pan Runčlík si plácl vší silou do rukou.

Vyvůjčené kruhadlo přinešeno; domovník pan Anton sedí již u kamen a kouří, čistě odhrnuté nohy má v nových slamenných trepáčích.

Služka Lidka přináší veliké bílé necky ze sklepa a do těch se bude krouhat.

Pan Runčlík podstavil necky dvěma židlemi, na ně položil kruhadlo s truhlíkem, ověsil si modrou zástěru 's laclem', vysoukal rukávy, do truhlíku vložil čtyři hlavičky zelí a už to šlo. Do necky litaly běloučké nudličky vonného zelí a Lidka přivalila velikou čistě vypořanou kadečku ze dvora do světnice.

Krouhá se to pěkně; paní matka olupuje vrchní chrást s hlávek, vyřezává košťál a nemůže se svého manžela spustit oči.

Lidka podává hlávky do truhlíku a pan Anton spokojeně pokouje a čeká, až přijde řada i na jeho důležitou choreograficko-gymnasticko-gastronomickou produkci.

Zeličko se kupí v neckách až milo. Poznenáhlu však pan Runčlík ustává od krouhání, stírá rukávy a mluví, že takhle jedna 'křivoznická' by neškodila. Vždyť snad od té doby, co do toho tenkrát 'sekál', do něčeho se tak nehnal.

"Lidko, skoč do sklepa a přines jednu," říká jí spouště paní matka však za ní volá: "Jen malou!"

Lidka myslí, že by jedna malá snad za skok do sklepa nestála, nebo z ochoty ku svému dobrému chlebodárci neslyší přinášet jednu velikou a má se k dílu.

Sevrouc láhev mezi kolony, zručně vytahuje zátka a vytrouc

cípem zástěry sklenici, nalévá pěnění se mok 'milostpánovi'.

Tento usedl znaven ke kamnům k panu Antonovi a odpočívá.

"Nu poklade, zkus to také, jede to jako namazané," vybízí po chvíli drahou polovici, dřívě se řádně napiv.

"Ty myslíš, kdo ví jaké kumšty nevyvádíš; podívej se, jak to lítá, šikovná ženská se do všeho dovede vpravit, koukej!" odpovídá paní Runčlíková a tlačí hlavičky do truhlíku boubelatou ručkou krouhá, až to od nožův opravdu odleptuje.

Lidka se zatím zadívala bůh ví kam, přestala podávat, zeličko v truhlíku rychle mizí, a — "Ježší Marjá, já mám ruku pryč!" vykřikne náhle paní Runčlíková a třepající oběma rukama ve výši, již se káčí. Ještě štěstí, že ji pan Anton zachytil.

Paní Runčlíková má tuze měkkou povahu, jak vidí krev, již se poroučí. A bylo to krve z masitého prstíčku paní matky, jako když, krom té drahé duše, zařizne šopku.

Jen pan Runčlík se nelekl, ten je krvi zvyklý od šestašedesátého, tam tekla proudem, jak říkává a z kouta vyloviv pavučinu, klidně obvinuje krvácející prst své drahé ženušky.

Těto se však nějak ve mdlobách zablábalo, ani do obličeje vstříkanou vodou nemohli ji přivést k sobě, takže pan Anton, vzduch vydrhnutým nohám, musil honem do druhého poschodí pro pana doktora Svítka.

Tento sice nebyl ještě doktorem, ale studoval již na devátý rok a proto tomu také 'ňáko' rozu měl.

Než pan doktor Svítek dolů sešel, přišla již paní matka k sobě. Pan doktor jenom konstatoval, že je toliko špička ukazováčku a nehet na prostředním prstě pryč, i nařídil, aby pacientka dala zatím ruku do studené vody a poslal pro arniku do blízké lékárny 'na kopirovaný recept'.

Potom zavázal prst obvazkem v arnice namočeným, poradil syfon, hodně klidu a poroučel se, obdržev od pana Runčlíka zlatku honoráře.

Pacientka si šla lehnout do pokojku, připomínajíc manželé, by byl hodně pilným a nezapomenula vzduch svému poranění dřívě ze šuplete v krámku vybrati denní tržbu. Opatrnosti nikdy nezbyvá.

"I pro! — do půlnoci to máme skrouhané," slibuje si pan Runčlík a zeličko již zase lítá do necky a Lidka do sklepa opět pro čerstvé pivo.

Chvilkami přicházel 'kunčofti' do krámku a pan Runčlík je s přijemným úsměvem obžoval, nahlédaje pokaždě do některé lahvičky s jalovcovou, puškvorcovou atd., jež obyčejně 'revidoval', nebyla-li 'stará' na ráně.

A tak se pomalu s panem Antonem v krouhání a pití stídali, a když nesla Lidka desátou láhev nahoru, odbýjela devátá. Pan Anton šel zavřít dům a pan Runčlík krámek.

Když již zatahoval venku stojící náhlu s jablky do vnitř, vstoupil do dveří štíhlý člověk dlouhých vlasů a hubeného obličeje s dobráckým výrazem.

Bylo na něm viděti něco původního — tak jako vidáme na zubožených talentech.

"I pro! Pan Petržilka. Co pak nám nesete?" vítal jej líbezně hokynář.

"Dostal jsem konečně místo kapelníka u dvora knížete N... v Bulharsku a zítra odjedu. Nesu vám tedy na svůj dluh tulle 20 zl. To ostatní vám pošlu ze Srédec. Buďte tak laskav a když jste mně tak dlouho čekali —"

"I pro! Vždyť je dobře, pane kapelmajstr! Není libo tulle štampričku, je to domácí výrobek a to je moc dobré na noc. No, jen si popřejte!" nutí pan Runčlík žmolít dvě desítky a chce právě vykládati o kapelníkovi 'jejich' pluku z roku 1866.

"Díky, nepiju," brání se 'bulharský kapelník'.

"Však vy si tam dole zvyknete na slivovičku, uvidíte, my jsme ji v šestašedesátém pili jako vodu," a hokynář sám vypijí s labužnickým pomlaskem již nalitou sklenku.

A pan Petržilka se s ulehčením srdcem poroučí — u paní matky by byl tak hladce neprokrouzl, vždyť ještě 10 zl. zbylo...

Po odchodu muzikusově zavřel pan Runčlík krámek, zastavil se naposledy u jalovcové a hluboce přemítal:

"Dvacet zlatých! Již 2 léta oželených 20 zlatých. Půjčila je tenkrát stará chudému muzikantovi na kaventa. Kavent dávno zemřel a Petržilka byl rád, že hladý nezemřel. A nyní přinese muzikant peníze — jemu, Runčlíkovi."

"Stará, poklad, nic neví. A nebude!"

V tom si vzpomněl, že je dnes ve spolku výborová schůze; nebyl sice výborov, jen revisorem, ale to nevědí, ve spolku bývá veselo, mluví se o šestašedesátém; a již neměl doma stání.

Kdepak, starý mazavka, desítka a žena o ní neví, to je k zbláznění a spolek! Tam mu bylo jediné blaže, tam se mluvilo o vojankině a o šestašedesátém. A to byl jeho život. Paměť paně Runčlíkovy zůstala u roku šestašedesátého stát. Tam končila slavná epocha jeho žití.

V kuchyni našlapoval domovník do vrtní kadečky zelí. Pan Runčlík vkročiv, poškraboval se za uchem.

"I pro! Vy našlapujete zelí, ale čím ho přitížíme, vždyť jsme zapomněli přinést veliké kameny. Vidíš, Lidko, na nic nemyslíš! Teď abych v noci hledal kameny. Pane Anton, obujte se a pojedte se mnou," pravil a mrkl významně na domovničku. Ten se ohul a hokynář k Lidce: "Víš, Lidy, teď zhasni a lehn si, možná, že žádný kloudný kámen dlouho nenajdeme. No, až přijdeme, tak to dokrouháme, do rána máme času dost."

"A pak ještě ani v tom rumlu nevečeřel," omlouval se sám sobě pan Runčlík a již šli hledat kameny. Pan Anton poskakoval v pantofkách vzadu.

Paní Runčlíková zatím spala v zadním pokojku spánek spravedlivých a zajisté se jí zdálo, že dáva závdavek na 'jednopatrovou chalupu' v některém pražském předměstí, její to jedinou touhu v životě, neb se tak líbezně usmívala a peřina tak klidně nad jejíjm 'čistým svědomím' se zdvíhala a klesala, jako všem devěťadvadesáti spravedlivým dohromady.

Jiný muž mít takovouhle ženu, takovýhle poklad doma, ani by se nehnul, ale pan Runčlík, ten nemohl zapomenout na to vojenské živobytí a často své drahé polovici 'vytlátl', ač jej druhý den čekalo notně hromobití. To však, jako když se nechumelí; pár neděl bylo ticho, jakmile však za zády svého pokladu nějaký ten 'dvouček' ukudilil, hajdy — už byl zase ten tam a ve spolku.

Tak i dnes, maje neočekávané peníze v kapse, zapomněl opět na svůj poklad, na zelí, na jednopatrový ideál a seděl s praporečkou Váhou a jednatelem spolku Pařízkem, dohazovačem svateb a jiných obchodů a svým adjutantem, panem Antonem, u 'Tumpachů', jsa tak velice zabrán do 'dardů', že by byl přeslechl snad

'alarm' k soudnému dni, ač na disciplínu držel.

Slova, "pánové, poslední pivo," zaslechl přece, dal si ještě tři poslední — a hrál dále. Nějak mu štěstí dnes nepřálo, neb již změnil druhou desítku...

Však co na tom, stará nic neví a vždyť hraje s 'krýgskamarádama', dostane to od nich po druhé zpět.

Štěstí mu dnes opravdu nesloužilo, zaplatil cech a zbyla mu celá zlatka. Dopálen na tak hustou 'smůlu', zašel ještě s panem Antonem do 'stoleté' na černou, aby se trochu 'ponapravil'.

Ve stoleté se sešlo několik 'krýgskamarádů' jako na zavolanou a tak to šlo o 'šestašedesátém' dále. Ve čtyři hodiny kráče-li čili motali se domů.

Lidka myslí, že již jde mlékačka, otevřela krámek tloukoučmu pánovi a tento spustil, drže se dvěř: "Holka, to ti povídám, ať nic neřkáš staré, sic—to mě znáš! Rozsekám tě, jako v šestašedesátém..."

Mezi tím zmizel pan Anton kuchyní domů. Pan Runčlík dal si svléci kabát, ověsit zástěru a poroučil si jeden syfon ze sklepa. Však to všechno ještě dohoní — aneb aspoň polovičku.....

Než přišla Lidka se syfonom, ležel pan Runčlík 'přemožen' a 'natažen' na hromadě zelí a hluboce chrupal.....

Ráno nalezla paní Runčlíce svého pilného manžela na nedokrouhané hromadě zelí a domovničky svého Antona na schodech do sklepa vedoucích s rozbitým nosem.

Lidka, podrobená přísnému výslechu, zradila svého pána a pověděla, že šel v 9 hodin hledat veliké kameny na zelí a že přišel ve 4 hodiny ráno, obtěžkán — velikou opicí.

Paní Runčlíkové zaskvily oči spravedlivým hněvem, i začala hned buditi pana manžela slovy docela jinak znějícími, nežli: "Dobré jitro, drahý mužičku!"

S tímto však nebylo řeči. Ten byl přemožen jako v šestašedesátém.

Jen s velikým namáháním dopraven do pokojku a tam zavřen, vědělať paní matka, že s ním nebude celý den nic, a aby zelí neuvadlo, bylo potřeba ještě dnes je rozkrouhati.

Lidka musila pro Dvořáčka s pomocníkem a počalo smlouvání. Konečně se dohodli, že dostanou krouhači 3 zl., řádný oběd a co vypijí. Tak jest v Praze zvykem a laciněji nikdo nekrouhá.

To by bylo ještě tak hladce prošlo. Pan Runčlík do večera vyčleřlivěl, kapituloval jako obyčejně a přišoural se tiše s obvažanou hlavou do kuchyně.

Po večeri dělala paní matka rozpočet o krouhání zelí — pan manžel, hrdina od Králové Hradce, seděl u kamen a; nedutaje — když však to spočítala, nastalo druhé 'boží dopuštění', pravá patálie.

"To's toho letos uspořil s tvým krouháním ty — tulle se podívej! Dvořáčkovi za půjčení kruhadla večera zbytečně zlatku a pak — musím se přece podívat, co jste přitom krouhání vypili, je mně beztoho divné, kdes vzal peníze na takovou nekřesťanskou mčcu."

A paní Runčlíce ve zlé předtuše rozzála světlo a šla osobně do sklepa, revidovat pana revisora.

"Deset velikých, to je co říct. Jsi ty mě pěkný nedopita a ještě trachtýruje domovnička. Poslouchej, to se nebudeme tak brzo stěhovat do svého baru! Deset velikých, to máme zlatý osmdesát, to je tedy dva zlaté osmdesát. Co jsi dal tomu doktorovi za ten prst?"

"Zlatku."

"Tak to máme tři osmdesát a dnes Dvořáčkovi 3 zl. a oběd půl druhé jednušky, je osm zlatých třicet a 6 litrů piva, máme sumárum dohromady devět zlatých a dva krejcar. To ještě nepočítám svoji bolest' na ruce, arniku a pak to, co's večera prohýřil, ty —" a již se zase hrnul příval na nebohého muže-hokynáře plnými stavidly vybrousené výtečnosti paní mateře.....

A druhý den — k dovršení utrpení paně Runčlíkova — přinesl listonoš ještě následující psaní:

"Vážený pane! Včera jsem Vám splatil jen 20 zl. na svůj dluh, přišel však domů, nalezl jsem zásilku peněz od strýce a protož Vám vracím i zbývajících 10 zl. se srdečným —"

Dále paní Runčlíková nečetla, psaní s desítkou vypadlo jí z rukou, za to však popadla mužičku za vlasy, za uši, za vousy — a te to šlo od repetice. Ani si netroufám vše vyličovati. To již byly vsutku válečné furie rozpoutány. Stačí toliko, že Lidka po obědě nesklízela nádobí se stolu, nýbrž jen pod stolem střepy, — byloť vše rozbito o těžce zkoušenou hlavu paně Runčlíkova.....

Tentokrát prohrál pan Runčlík bitvu na celé čáře — jako v šestašedesátém.

Pod jakými podmínkami as účinně přiměří?

To fáma nevypravuje.

Douška:

Z revisorství se musel pan Runčlík poděkovat a do schůzí pohlavárů válečného národa u 'Tumpachů', kde se tak mřumilovně lípa la 'šístka' a 'maxi' s praporečkem a jednatelem, nesměl pádnouti více.

Paní Runčlíce si došla i na vný 'štab'.

A tento?

Inu; vzal prý si vzor ze — 'šestašedesátého'.

Manželka má nemocna,

píše p. Schlieske z Michiganu doktoru Hartmanovi.

Pan Gottlieb Schlieske, Sebwaing, Mich. píše dru. Hartmanovi ohledně své manželky následující: "Manželka má byla po pět

roků nemocna a užívala po dobu tu těch nejrozmanitějších patentovaných léků, však zcela bez úspěšného výsledku. Povolal jsem k ní též několik lékařů, však ani ti nemohli ji uzdravit. Té doby četli jsme v časopise tak mnohé dopisy lidí jež tvrdili, že našim lékům byli uzdraveni, i nutil jsem tedy manželku, aby vašich zkusila, leč ona nechťela ani slovo, dovozuji, že tolik takých již léků zkusila a vždy bez výsledku a že peníze za ně byly jen nadarmo vyhozeny. Když pak jsem četl opět jeden článek o lécích vašich, ustanovil jsem se vám psati. Pravím nyní, že vaší manželku mojí uzdravily a že bych v domácnosti nyní bez nich nechťel být. Pánvičn katár čili tzv. zvaná ženská nemoc jest jedne nejrozštěnějších útrap, i ženskému pokolení jsou takřka dědičnými.

Pe-ru — na uzdraví všechny druhy katáru, ať již mají sídlo ve kterékoliv části těla. Pe-ru — účinkuje blahodárně na onomocnělé slizné blány tělesné a pozdravuje je.

Dr. Hartman zasílá každé ženě zdarma knižku pro ženy zvláště sepsanou, pojednávající o chronickém katáru. Název knižky té jest: "Health a Beauty." Pojedná o rozmanitých stupních moci ženských a podává i na uzdravení se.

